

ยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา

หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

STRATEGY TO DEVELOP OF INSTRUCTIONAL MANAGEMENT IN COOPERATIVE EDUCATION,
BACHELOR'S DEGREE OF SCIENCE CURRICULUM, AGRICULTURAL TECHNOLOGY DEPARTMENT,
FACULTY OF AGRICULTURAL TECHNOLOGY, SAKON NAKHON RAJABHAT UNIVERSITY

4

กิริธรรมา แกมสมดี*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ การุณย์ลัญจกร**

อาจารย์ ปทุมทิพย์ ม่านโคกสูง***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร 2) สร้างยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 89 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารคณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จำนวน 7 คน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 4 คน นักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยี การเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ชั้นปีที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2556 และสมัครใจเข้าร่วมโครงการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา จำนวน 68 คน เจ้าของสถานประกอบการในจังหวัดสกลนครที่เข้าร่วมโครงการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา จำนวน 10 แห่ง ละ 1 คน รวม 10 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก การประชุมเชิงปฏิบัติการ การระดมสมองและแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร คือ คณะเทคโนโลยีการเกษตรขาดความชัดเจนและต่อเนื่องในระดับนโยบายส่งผลต่อการปฏิบัติงานที่ชัดเจนตามขั้นตอนที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด และไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน ทำให้เกิดปัญหาด้านการประสานงานกับสถานประกอบการและไม่มีการติดตามดูแลนักศึกษา ในส่วนของสถานประกอบการ พบว่า ไม่ให้ความสำคัญกับโครงการสหกิจศึกษาและขาดการประสานงานจากมหาวิทยาลัย ขาดการวางแผนร่วมกัน โดยเฉพาะการเตรียมนักศึกษา ด้านคุณสมบัตินักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษา และในส่วนปัญหาการดำเนินงานโครงการสหกิจศึกษา พบว่า นักศึกษาขาดการเตรียมตัวมีปัญหาการปรับตัวด้านการสื่อสาร ความพร้อมทางด้านวิชาการที่ทำให้ไม่มั่นใจ

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนากิจการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ในการปฏิบัติงานด้านความต้องการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา คือ บุคลากรสหกิจศึกษาต้องการให้มีการกำหนดนโยบายสหกิจศึกษาที่มีความชัดเจนตั้งแต่ระดับนโยบายลงสู่คณะและสาขาวิชา การทำข้อตกลงกับสถานประกอบการโดยตรงเพื่อทำความร่วมมือและการจัดทำฐานข้อมูลสถานประกอบการเพื่อทำการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลการดำเนินงานสหกิจศึกษา

2. การสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ประกอบด้วย (ร่าง) คู่มือการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา และบทเรียน E-learning รายวิชาสหกิจศึกษา ส่วนการประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยรวมผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) รายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านชื่อยุทธศาสตร์ ($\bar{X} = 4.79$) ด้านการวัดและประเมินยุทธศาสตร์ ($\bar{X} = 4.76$) และด้านหลักการและเหตุผล ($\bar{X} = 4.74$) ที่เหลือ คือด้านเป้าหมายของยุทธศาสตร์ และด้านโครงการหรือกิจกรรม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ABSTRACT

The purposes of this study were 1) to investigate the current state, problem and need to solve the problem of instructional management in cooperative education, bachelor's degree of science curriculum, Agricultural Technology Department, Faculty of Agricultural Technology, Sakon Nakhon Rajabhat University, and 2) to create a strategy to manage instruction of cooperative education, bachelor's degree of science curriculum, Agricultural Technology Department, Faculty of Agricultural Technology, Sakon Nakhon Rajabhat university. A sample of 89 people used in this study as selected by purposive sampling comprised administrators of Faculty of Agricultural Technology, Sakon Nakhon Rajabhat University, 4 instructors who were responsible for the curriculum, 68 second-year students studying in the bachelor's degree of science curriculum, Agricultural Technology Department, Faculty of Agricultural Technology, Sakon Nakhon Rajabhat University in academic year 2013 who volunteered to participate in the project of instructional management in cooperative education, and 10 owners from each of 10 establishments in Sakon Nakhon province who participated in the project of instructional management in cooperative education. The instruments used were an in-depth interview guide, a workshop, brain-storming and a rating-scale questionnaire. Data analysis was done using statistics of percentage, mean and standard deviation.

The results of study disclosed as follows:

1. The current state, problem and need to solve the problem of instructional management in cooperative education, bachelor's degree of science curriculum, Agricultural Technology Department, Faculty of Agricultural Technology, Sakon Nakhon Rajabhat University were found in part of the Faculty that they lacked the clearness and continuity in the policy level resulting in having a problem of clear performance according to the steps prescribed by Office of the Higher Education Commission, and there were no clear work units responsible for it. There was a problem of coordination between them and the establishments, and there was no follow-up and supervision of students. It was found in part of the establishments that they did not give recognition to the cooperative education project of the

university. Moreover, there were a problem in lack of coordination from the University and a problem in lack of participatory planning, especially, in the respects of preparation of students and of qualifications of students who participated in the cooperative education project. In the respect of problem in operating the cooperative education project, it was found that students lacked getting ready, had a problem in self-adjustment, communication, and academic readiness. That is why they lacked self-confidence in performance. According to the need for solving the problem of instructional management in cooperative education, it was found that personnel of cooperative education would like to have a clearly determined cooperative education policy from the university level to the faculty and program levels and an agreement with the establishments directly for mutual cooperation and would like to have a database of the establishments created for public relations with dissemination of cooperative education management information.

2. The created strategy to develop instructional management of cooperative education, bachelor's degree of science curriculum, Agricultural Technology Department, Faculty of Agricultural Technology, Sakon Nakhon Rajabhat University consisted of a manual of instructional management in cooperative education (drafted), E-learning lessons and cooperative education courses. According to the experts' overall assessment of the strategy, it was found at the highest level ($\bar{X} = 4.58$). Three aspects at highest level as arranged by ranks respectively were name of the strategy ($\bar{X} = 4.79$), measurement and evaluation of the strategy ($\bar{X} = 4.76$), and principle and rationale ($\bar{X} = 4.74$). All others like target of it, and its project and activity were at high level.

ภูมิหลัง

ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและความรวดเร็วของข้อมูลข่าวสารในยุคไร้พรมแดนทำให้การจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบันต้องแสวงหารูปแบบที่มีความหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและบัณฑิตยุคใหม่ต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นการจัดการศึกษาระดับ อุดมศึกษาจึงมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญประการหนึ่ง เพื่อสร้างประสบการณ์วิชาชีพให้กับนักศึกษาในการปรับตัวได้กับโลกแห่งความเป็นจริง และสนองความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตในตลาดแรงงาน จะเห็นได้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ให้ความสำคัญในเรื่องนี้ในหมวดที่ 4 แนวทางการจัดการศึกษามาตรา 24(3) ที่ระบุว่า “จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็นทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

แนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์เกิดกระบวนการสร้างความรู้โดยเผชิญกับปัญหาที่ท้าทายรู้จักการแก้ไขปัญหาหรือข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นจริงเพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวและทำงานร่วมกับผู้อื่นในสถานะแวดล้อมต่างๆ ได้ (Kolb, 1984 : 25-38) ทำให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างความรู้ ทักษะ และเจตคติในตัวผู้เรียนสามารถแสดงผลสัมฤทธิ์จากการเรียนรู้สู่สังคมภายนอกด้วยความรับผิดชอบ (Gordon, 1998 : 4-8) สถาบันอุดมศึกษา ต่างๆ ได้เล็งเห็นความสำคัญของแนวคิดนี้จึงได้มีการสร้างประสบการณ์วิชาชีพให้กับนักศึกษาในรูปแบบต่างๆ มากมาย เช่น การฝึกงาน (internships) การฝึกภาคสนาม (Field placement) การศึกษาโครงการ (Work/Study assignment) สถานการณ์จำลอง (Simulation) การทดลองฝึกปฏิบัติ (Experiential exercises) การฝึกหรือเรียนรู้จากงานจริง (On-the-job Training/Learning) และสหกิจศึกษา (Co-Operative Education) เป็นต้น

สหกิจศึกษาเป็นระบบการจัดการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่งที่ใช้ความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา กับหน่วยงานภายนอกโดยการผสมผสานระหว่างการเรียนในชั้นเรียนกับสร้างประสบการณ์วิชาชีพจากการปฏิบัติงานในสถานประกอบการนอกชั้นเรียนตามสาขาวิชาที่ศึกษาทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่สามารถเชื่อมโยงความรู้ทางทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติงานจริงได้ (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. 2546, วิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. 2546) ช่วยให้นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพมีความสามารถในการปฏิบัติงานเมื่อสำเร็จการศึกษา ฟังพอใจกับประสบการณ์ที่ได้รับจากการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนและมีพัฒนาการทางสังคมเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วยังมีโอกาสได้รับการจ้างงานทันที สามารถทำงานเป็นทีม มีความเชื่อมั่นในตนเองและทำงานได้หลากหลายตำแหน่ง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครเป็นสถาบันอุดมศึกษาของท้องถิ่น ที่เป็นศูนย์กลางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีการกิจหลักในการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ดำเนินภารกิจหลักด้วยหลักการบริหารเชิงกลยุทธ์ โดยกำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัย (พ.ศ. 2555–2558) ที่มีปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจของมหาวิทยาลัยที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2554–2559 และสอดคล้องกับแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี (พ.ศ. 2551–2565) และได้จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่มีประสิทธิภาพ บรรลุภารกิจและวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยตามที่กำหนดไว้ 9 ประเด็นยุทธศาสตร์และในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการผลิตบัณฑิตสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและศักยภาพ โดยมีกลยุทธ์ คือ 1) การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและศักยภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ 2) พัฒนาหลักสูตรทุกระดับที่หลากหลายตามความต้องการของท้องถิ่น 3) การจัดการศึกษาที่ดีเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีความหลากหลายสามารถเชื่อมโยงกับแหล่งเรียนรู้ภายนอก (ยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัย พ.ศ. 2555–2558 : 3)

คณะเทคโนโลยีการเกษตร ตระหนักถึงคุณภาพการผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ที่ว่า “ผลิตบัณฑิตให้เป็นคนดี มีจิตสาธารณะ และมีทักษะวิชาชีพ” ซึ่งในการผลิตบัณฑิตนั้นหลักสูตรเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนั้นคณะเทคโนโลยีการเกษตรจึงได้มีปรับปรุงหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยี การเกษตร หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 ระบบการจัดการศึกษาในหลักสูตรเป็นระบบทวิภาค โครงสร้างหลักสูตรมี 2 แผน คือ แผนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และแผนสหกิจศึกษา หลักสูตรสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรมีความมุ่งหวังที่จะให้นักศึกษา ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2555 มีความรู้ และความเข้าใจในรายวิชาสหกิจศึกษา พร้อมทั้งออกปฏิบัติงานสหกิจศึกษาในปีการศึกษา 2558 เพื่อนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากคณะเทคโนโลยี การเกษตรจะได้มีการพัฒนาตนเองในด้านวิชาการ และสามารถพัฒนาไปสู่วิชาชีพ โดยให้นักศึกษาได้มีโอกาสไปปฏิบัติงานจริง ณ องค์กรผู้ใช้บัณฑิตตรงตามสาขาวิชาที่เรียนมา และสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน การผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ทำให้บัณฑิตสหกิจศึกษามีวิชาชีพที่ช่วยให้ “รู้จักตน รู้จักคน และรู้จักงาน”

ผู้วิจัยในฐานะเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาของคณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงมีความสนใจที่จะศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ว่าจะมีรูปแบบอย่างไรที่จะทำให้นักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร และสถานประกอบการมีการจัดการสหกิจศึกษาของคณะ และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

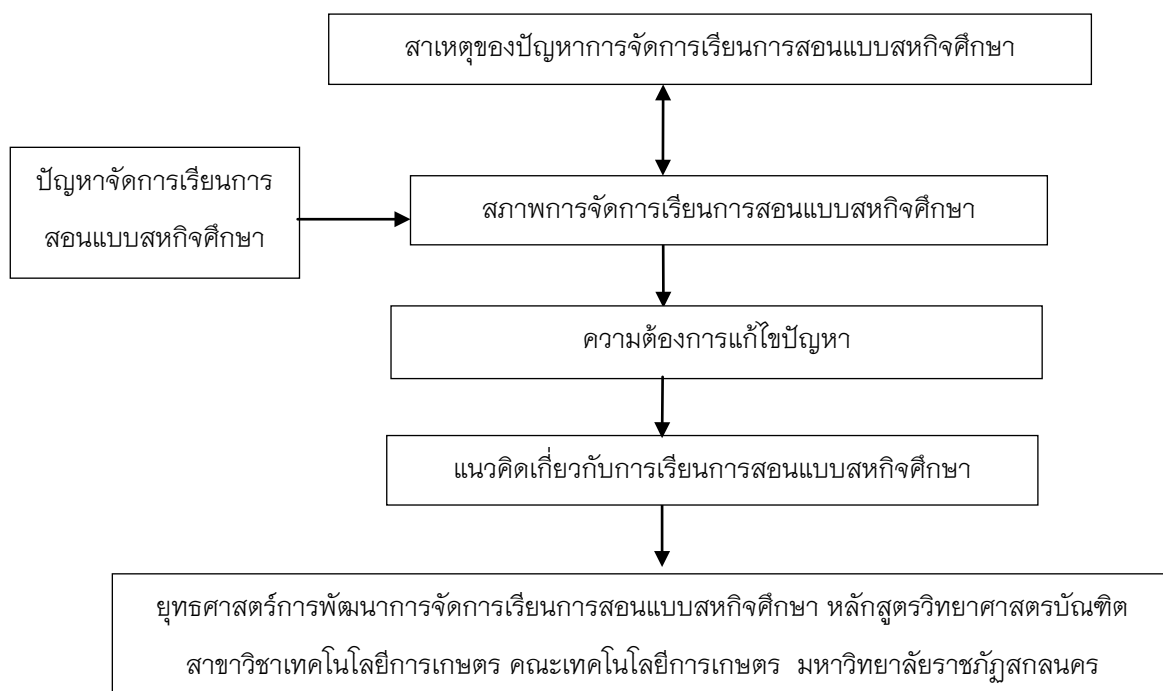
ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. เพื่อสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังภาพประกอบที่ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เป็นงานวิจัยที่มุ่งเน้นสร้างกระบวนการคิด การวิเคราะห์สภาพปัญหา นำไปสู่การจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนา เพื่อเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบบันทึกการสนทนา การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Workshop) การระดมสมอง (Brain Storming) ผู้วิจัยกำหนดวิธีการวิจัยตามกรอบแนวคิดของการวิจัย

ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหา ขั้นที่ 2 การสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนา ขั้นที่ 3 การวิพากษ์และปรับปรุงยุทธศาสตร์การพัฒนา และขั้นที่ 4 การถ่ายทอดและเผยแพร่ยุทธศาสตร์การพัฒนา

1. ขอบเขตด้านประชากร

1.1 ประชากร ได้แก่

1.1.1 ผู้บริหารคณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ประกอบด้วย คณบดี รองคณบดี จำนวน 2 คน ผู้ช่วยคณบดี 1 คน ประธานสาขาวิชา จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 7 คน

1.1.2 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร จำนวน 4 คน

1.1.3 นักศึกษาที่กำลังศึกษาในหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร ชั้นปีที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2556 จำนวน 4 แขนงวิชา คือ 1) แขนงวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช จำนวน 27 คน 2) แขนงวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ จำนวน 29 คน 3) แขนงวิชาเทคโนโลยีการประมง จำนวน 32 คน และ 4) แขนงวิชาธุรกิจการเกษตร จำนวน 28 คน รวมทั้งสิ้น 116 คน

1.1.4 เจ้าของสถานประกอบการในจังหวัดสกลนครที่เข้าร่วมโครงการการจัดการเรียนการสอนแบบ สหกิจศึกษา จำนวน 10 แห่ง รวมทั้งสิ้น 10 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างจำนวน ทั้งสิ้น 89 คน ประกอบด้วย

1.2.1 ผู้บริหารคณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จำนวน 7 คน

1.2.2 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 4 คน

1.2.3 นักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ชั้นปีที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2556 และสมัครใจเข้าร่วมโครงการการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา จำนวน 68 คน

1.2.4 เจ้าของสถานประกอบการในจังหวัดสกลนครที่เข้าร่วมโครงการการจัดการเรียนการสอนแบบ สหกิจศึกษา จำนวน 10 แห่ง ๆ ละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เครื่องมือในการวิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

ตอนที่ 2 การสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เครื่องมือในการวิจัยใช้แบบ บันทึกรสนทนา การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Workshop) โดยการระดมสมอง (Brain Storming)

ตอนที่ 3 การวิพากษ์และปรับปรุงยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เครื่องมือในการวิจัยใช้แบบประเมินยุทธศาสตร์

ตอนที่ 4 การถ่ายทอดและเผยแพร่ยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เครื่องมือใน

การวิจัยใช้ยุทธศาสตร์การจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์
2. วิเคราะห์เชิงเนื้อหา เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ
3. ดำเนินการร่างแบบสัมภาษณ์ โดยนำประเด็นที่ได้ศึกษามาจัดหมวดหมู่ให้สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา
4. นำเสนอร่างแบบสัมภาษณ์ให้ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และตรวจสอบความถูกต้องตามกรอบแนวคิดของการวิจัย
5. นำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์เชิงลึก
6. นำแบบสัมภาษณ์ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
7. ประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
8. จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ถึงกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษา สถานศึกษา และนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ตามประเด็นคำถามและการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
3. นำแบบสัมภาษณ์กลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร มีการวิเคราะห์ข้อมูล 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพปัญหาและความต้องการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data Analysis) การจำแนกหรือการจัดกลุ่มข้อมูล (Typological Analysis) การเปรียบเทียบเหตุการณ์ (Comparison) และการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นเอกสาร โดยวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis)

ขั้นที่ 2 การสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data Analysis) การจำแนกหรือการจัดกลุ่มข้อมูล (Typological Analysis) การเปรียบเทียบเหตุการณ์ (Comparison) และการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นเอกสาร โดยวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis)

ขั้นที่ 3 การวิพากษ์และปรับปรุงยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร วิเคราะห์โดยใช้แบบประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า

ขั้นที่ 4 การถ่ายทอดและเผยแพร่ยุทธศาสตร์พัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร การจัดหมวดหมู่เอกสารเพื่อจัดทำคู่มือและแผนพับ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ผู้วิจัยขอเสนอสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พัฒนาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 ประกอบด้วย 4 แขนงวิชา คือ แขนงวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช แขนงวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ แขนงวิชาการประมง และแขนงวิชาธุรกิจการเกษตร มีนักศึกษา จำนวน 116 คน ในปีการศึกษา 2553 คณะจัดทำโครงการศึกษาดูงานมหาวิทยาลัยที่จัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา อาทิ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ในปีการศึกษา 2554 คณะได้ดำเนินการเตรียมความพร้อมส่งอาจารย์เข้ารับการอบรมหลักสูตรอาจารย์นิเทศสหกิจศึกษา 2 รุ่น จำนวน 4 คน และในปีการศึกษา 2555 คณะได้ขออนุมัติมหาวิทยาลัยในการสนับสนุนงบประมาณ เพื่อส่งอาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบสหกิจศึกษาเข้ารับการอบรมเพิ่มเติมอีก จำนวน 4 คน และได้ติดต่อและทำความเข้าใจร่วมกันระหว่างคณะและสถานประกอบที่จะสามารถรับนักศึกษาเข้าฝึกสหกิจศึกษาเบื้องต้น 10 สถานประกอบการ ในส่วนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและผู้ช่วยคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สร้างความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานแบบสหกิจศึกษาและการเตรียมความพร้อมนักศึกษาเพื่อปฏิบัติงานสหกิจศึกษา คณะได้กำหนดไว้ 30 ชั่วโมงจะเริ่มดำเนินการใน

ปีการศึกษา 2556-2557 และจัดให้มีการคัดเลือกนักศึกษา ตามความเหมาะสม รายละเอียดการปฏิบัติงานและการเรียน ปัญหาในการดำเนินงานสหกิจศึกษาของสถานศึกษา พบว่า คณะขาดความต่อเนื่องและชัดเจนในระดับนโยบาย เช่นเดียวกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ขาดการวางแผนการทำงานในขั้นตอนต่าง ๆ ของสหกิจศึกษาตามข้อกำหนดของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ทำให้ปฏิบัติผิดข้อกำหนด การเตรียมความพร้อมนักศึกษาก่อนปฏิบัติงานสหกิจศึกษายังเป็นปัญหาทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ปัญหาที่องค์กรผู้ใช้บัณฑิตให้ความสำคัญคือนักศึกษาไม่มีความอดทนและขาดทักษะในการสื่อสาร และเสนอแนะให้คณะเน้นฝึกให้นักศึกษามีความสามารถในการปรับตัวและเรียนรู้สังคมการทำงานมากขึ้นบางสถาบันอุดมศึกษามีหลักสูตรไม่เหมาะสม ทำให้นักศึกษาไม่เข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษาเนื่องจากทำให้ต้องเรียนมากกว่า 4 ปี ไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบชัดเจน หรือถ้ามีก็ไม่มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการดำเนินงานตามขั้นตอนที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด การประสานงานของบางสถานศึกษากับองค์กรผู้ใช้บัณฑิตยังไม่เข้มแข็งใช้เพียงจดหมายขอความอนุเคราะห์เท่านั้นและบางสถานศึกษาไม่มีการติดตามดูแลนักศึกษา เป็นต้น ปัญหาในการดำเนินงานสหกิจศึกษาสถานประกอบการ พบว่า ทางสถานประกอบการไม่ได้รับการประสานงานในเรื่องของโครงการนอกจากจดหมายขอฝึกงานรวมทั้งขาดการวางแผนร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยและสถานประกอบการ ในการเตรียมงานสำหรับนักศึกษาฝึกงาน เพื่อจะได้คัดเลือกนักศึกษาที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับงานและ สามารถจัดงานให้เหมาะสมตรงกับคุณสมบัติของนักศึกษาฝึกงานอื่นจะได้รับประโยชน์ทั้ง 2 ฝ่าย ขอเสนอแนะ ควรมีการพบปะพูดคุยระหว่างมหาวิทยาลัยกับสถานประกอบการเพื่อให้เกิดความร่วมมือกันอย่างแท้จริงและควรให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการคัดเลือกนักศึกษาเพื่อให้ได้นักศึกษาที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับงานอีกทั้งมหาวิทยาลัยควรมีการเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาฝึกงานในด้าน

ต่างๆ เช่น วิธีการทำงาน กฎระเบียบและวินัยในการทำงาน กิริยามารยาทในการทำงานเพื่อให้ได้รับประโยชน์และบรรลุวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมโครงการร่วมกัน ความต้องการและความคาดหวังของบุคลากรเครือข่ายสหกิจศึกษาต่อบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทางคณะกำหนดนโยบายในการสนับสนุนและให้ความสำคัญกับโครงการอย่างแท้จริง ทำข้อตกลงกับสถานประกอบการโดยตรงในการให้ความร่วมมือ จัดทำฐานข้อมูลเครือข่ายสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษา ควรมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลโครงการสหกิจ บทบาทในการส่งเสริมพัฒนาสหกิจศึกษา พบว่า สาขาวิชาควรให้การสนับสนุนนโยบายในการสหกิจศึกษา ทำหน้าที่ประสานระหว่างฝ่ายต่างๆ ทำหน้าที่คัดเลือกนักศึกษาและเตรียมความพร้อมของนักศึกษา ก่อนเข้าสู่สถานประกอบการตลอดจนประชาสัมพันธ์เผยแพร่โครงการสหกิจ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในโครงการดังกล่าว นักศึกษาบทบาทในการส่งเสริมพัฒนาสหกิจศึกษา พบว่า 1) ควรมีระบบเครือข่ายสถานประกอบการและควรมีทำเนียบสถานประกอบการ ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการสหกิจ ส่งเสริมสถานประกอบการให้มีความรู้ความเข้าใจ 2) สาขาควรมีการเตรียมความพร้อมให้นักศึกษา ก่อนส่งตัวนักศึกษาเข้าร่วมโครงการในเรื่องต่างๆ ดังเช่น การอบรมเรื่องบุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์ การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เช่น Microsoft Excel การเขียนหนังสือราชการ การเขียนบันทึก การเขียนรายงาน และการทำวิจัย เป็นต้น ควรมีการเขียนเว็บไซต์เกี่ยวกับเรื่องสหกิจศึกษา ควรมีการประสานงานกับสถานประกอบการเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการสหกิจศึกษาเพื่อสถานประกอบการจะได้มีการวางแผนในการมอบหมายงานให้ตรงกับสาขาวิชาของนักศึกษาอย่างแท้จริง อาจารย์นิเทศควรมีบทบาทในการส่งเสริมพัฒนาสหกิจ พบว่าอาจารย์นิเทศควรรู้จักสถานประกอบการและมีเวลาในการให้คำแนะนำแก่นักศึกษา โดยมีการนิเทศมากขึ้น อาจจะเป็นเดือนละ 1 ครั้ง และอาจารย์นิเทศควรมีความรู้เกี่ยวกับโครงการสหกิจโดยให้คำแนะนำในการจัดทำรายงาน งานวิจัย ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานสหกิจศึกษานักศึกษา พบว่า สถานประกอบการไม่ค่อยให้ความสำคัญกับโครงการสหกิจ นักศึกษาขาดการเตรียมตัวก่อนเข้าร่วมโครงการ ปัญหาการปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงาน นักศึกษาขาดความสามารถในการสื่อสาร ความพร้อมทางด้านวิชาการไม่เพียงพอ และไม่มั่นใจว่าจะปฏิบัติงานได้เสมือนหนึ่งเป็นพนักงานขององค์กร แนวทางในการแก้ปัญหาในการจัดการศึกษาแบบสหกิจศึกษา พบว่า ด้านการกำหนดแผนการเรียนสหกิจศึกษา ควรมีการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรและจัดแผนการเรียนที่เอื้อต่อการเข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษาของนักศึกษา ให้มี 2 แบบการศึกษา โดยให้ผู้เรียนเป็นคนเลือกเรียนและวางแผนให้นักศึกษาออกปฏิบัติงานภาคปลายในปีสุดท้าย แต่ก่อนออกปฏิบัติงานจะต้องมีการเตรียมสหกิจศึกษา ก่อน รวมทั้งส่งนักศึกษาออกฝึกงานเบื้องต้นก่อนประมาณ 1-2 เดือน แล้วแต่สาขาวิชากำหนด ด้านการคัดเลือกสถานประกอบการ ควรมีการสำรวจสถานประกอบการที่มีตำแหน่งงานใกล้เคียงกับหลักสูตร ประชาสัมพันธ์โครงการและส่งแบบสอบถามถึงความพร้อมรับนักศึกษาเข้าปฏิบัติงาน รวมทั้งทำความเข้าใจให้สถานประกอบการได้รับทราบและเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยหน่วยงานกลาง/ผู้ประสานงานโครงการควรมีบทบาทในการติดต่อประสานงานสถานประกอบการให้กับคณะ เพื่อที่จะได้สถานประกอบการที่เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา ด้านการรับสมัครเข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษา ควรมีการกำหนดบุคลากรประจำมาปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบงานสหกิจศึกษาโดยตรง เพื่อให้การปฏิบัติมีประสิทธิภาพ และเกิดความต่อเนื่องในการบริหารจัดการโครงการสหกิจศึกษา ด้านการดำเนินการเตรียมความพร้อมนักศึกษาสหกิจศึกษา ควรมีการปฐมนิเทศก่อนเข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษา ควรมีการอบรมทักษะที่จำเป็นเฉพาะที่นักศึกษาต้องทราบและปฏิบัติระหว่างปฏิบัติงาน ณ สถานประกอบการ โดยมีการจัดอบรมโดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิหรือรุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จของโครงการฯ ได้มาให้ความรู้เพิ่มเติมในทักษะที่เกี่ยวข้องต่อไป

ด้านการบริหารจัดการงานสหกิจศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตรควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาโครงการสหกิจศึกษา ตัวแทนมาจากแต่ละสาขาวิชาเพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย และแนวทางการพัฒนาโครงการสหกิจศึกษา ควรมีหน่วยงาน/ผู้ปฏิบัติงานสหกิจศึกษา โดยทำหน้าที่รับผิดชอบงานสหกิจศึกษาโดยตรง ควรมีการคิดภาระงาน

การออกนิเทศสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยควรออกประกาศกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาค่าหน่วยกิตรายวิชาสหกิจศึกษา ปัจจุบันมหาวิทยาลัยเก็บค่าบำรุงการศึกษาสายวิทยาศาสตร์ (ภาคปกติ) เฉลี่ยภาคเรียนละ 7,500 บาท **ข้อเสนอแนะ**ในการดำเนินการสหกิจศึกษา ควรให้ทุกสาขาวิชาให้ความสำคัญกับสหกิจศึกษา อาจารย์ทุกท่านควรเข้าอบรมอาจารย์นิเทศสหกิจศึกษากับสมาคมสหกิจศึกษาแห่งประเทศไทย ผู้บริหารควรให้ความร่วมมือและให้ความสำคัญกับสหกิจศึกษา ต้องสร้างความรู้ความเข้าใจสหกิจศึกษาร่วมกันระหว่าง สถาบันการศึกษา สถานประกอบการ และนักศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานสมาคมสหกิจศึกษาแห่งประเทศไทย ต้องเตรียมความให้นักศึกษาก่อนออกสหกิจศึกษา โดยเฉพาะทักษะทางวิชาการและวิชาชีพ มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนงบประมาณรายวิชาสหกิจศึกษาอย่างเพียงพอหรือไม่ยกกว่าร้อยละ 80 ของอัตราเหมาจ่ายค่าบำรุงการศึกษา

2. การสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาจารย์ เพื่อยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ โครงการ/กิจกรรม หลักการและเหตุผล เป้าหมายยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์ มีโครงการ/กิจกรรม จำนวน 4 โครงการ/กิจกรรม ประกอบด้วย 1) คู่มือการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร 2) การเผยแพร่ สื่อและบทเรียน E-learning รายวิชาสหกิจศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครประชาสัมพันธ์สหกิจศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร 3) การจัดทำประกาศ ข้อบังคับเกี่ยวกับสหกิจศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร 4) การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกิจศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. การประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยรวมผู้เกี่ยวข้องมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) รายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านชื่อยุทธศาสตร์ ($\bar{X} = 4.79$) ด้านการวัดและประเมินยุทธศาสตร์ ($\bar{X} = 4.76$) และด้านหลักการและเหตุผล ($\bar{X} = 4.74$) ที่เหลือ คือด้านเป้าหมายของยุทธศาสตร์ และด้านโครงการหรือกิจกรรม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรจัดทำหน้าเว็บไซต์ให้เข้าใจง่ายและมีหน้าแนะนำการแก้ไขปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับการใช้ระบบเพื่อให้เป็นมาตรฐานสู่รุ่นต่อไปในการสหกิจศึกษา

1.2 ควรมีการเรียกนักศึกษาเข้าสัมภาษณ์รายบุคคลก่อนที่นักศึกษาจะเลือกสถานประกอบการ สถานที่ราชการ เพื่อสอบถามถึงงานที่สนใจและถนัด รวมทั้งเสนอแนะสถานที่สหกิจศึกษาที่เหมาะสมกับความชอบ และความถนัดของตัวนักศึกษาเอง โดยสอบถามเพิ่มเติมถึงงานที่จำในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรสำรวจความพึงพอใจในการให้บริการเกี่ยวกับสหกิจศึกษาของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร

2.2 ควรมีการศึกษาความต้องการของนักศึกษาเกี่ยวกับสหกิจศึกษาเพื่อเป็นการแสวงหาวิธีการแก้ปัญหาาร่วมกันเพื่อให้ครบองค์ประกอบในการพัฒนาสหกิจศึกษาที่สมบูรณ์แบบอย่างแท้จริง

2.3 ควรสนับสนุนให้มีการวิจัยที่เกี่ยวกับความต้องการรูปแบบการปฏิบัติสหกิจศึกษาและคุณลักษณะของนักศึกษาสหกิจศึกษาที่พึงประสงค์ทุกหลักสูตรเพื่อหาแนวทางในการพัฒนารูปแบบและวิธีการในการจัดระบบสหกิจศึกษาของแต่ละหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการอุดมศึกษา, สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559).
 กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2555.
- เฉลียว บุรีภักดิ์ และคณะ. ชุดการศึกษาค้นคว้ารายวิชา 2535102 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนา.
 วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. อุตรธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี, 2548.
- ธนาภรณ์ เมธนีสุดดี. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติ : กรณีศึกษาวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารราชวชิราร.
 วิทยานิพนธ์ วท.ม. นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2543.
- นิรุช ภาชนะทิพย์ และคณะ. การติดตามผลการส่งนิตีเข้าปฏิบัติงานในสถานประกอบการตามโครงการสหกิจศึกษา
ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. [ออนไลน์], www.co-op.psd.ku.ac.th เข้าถึงเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2555.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. รายงานผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาสหกิจศึกษาใน
สถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ รุ่นที่ 1. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
 พระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2546.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. รายงานสรุปผลการติดตามประเมินผลการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษานำร่อง
โครงการพัฒนาสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา รุ่นที่ 1 (พฤศจิกายน 2545 – กุมภาพันธ์ 2546). กรุงเทพฯ :
 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2546.
- สำนักมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา และ
 ทบวงมหาวิทยาลัย. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดวิชาการวิจัยชุมชน. กรุงเทพฯ : เอส.อาร์. พรินติ้ง. 2545.
- หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต. หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555 สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร
คณะเทคโนโลยีการเกษตร. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2555.
- Gordon Rick. “A curriculum for authentic learning.” The education digest. 63, 1998.
- Kolb, D.A., Rubin, I. M. & Osiland, J. Organization behavior reader. Englewood Cliffs, NJ: Practice–Hall, 1991.

